

Korupcija

Dobro utemeljeno civilno društvo sastoji se od velikog broja različitih elemenata, od kojih su svi jednako važni za društvo te svaki ima svoju specifičnu ulogu. Jedan od njih su nevladine organizacije (NVO). U svijetu postoje brojni različiti NVO-i, no tek ih je nekolicina uspjela steći priznanje, prihvaćanje i ugled na svjetskoj razini. Amnesty International, Greenpeace i Liječnici bez granica tek su neki od njih. Međutim, danas bih se osvrnuo na jednu određenu organizaciju od izuzetnog značaja koja također pripada u spomenutu skupinu – Transparency International. Ta se organizacija godinama bori protiv ružne pošasti koja se proširila kroz sve svjetske zemlje – korupcije. Transparency International je 1993. osnovao Peter Eigen, Nijemac koji je desetljećima bio zaposlen u Svjetskoj banci kao voditelj projekata za Južnu Ameriku i Afriku. Organizacija je započela s radom u uredu koji se sastojao od jedne prostorije s telefonom, a koja se do danas razvila u veliku instituciju sa sjedištem u Berlinu i podružnicama u 100 zemalja svijeta. Svijest o razornim učincima korupcije na društvo i njegov razvoj – brisanjem

granice između javnih i osobnih interesa, kao i oslabljivanjem povjerenja građana u institucije koje bi trebale njima služiti – te njegovu učinkovitost u borbi protiv svega navedenog, učinila je Transparency International jednom od najuspješnijih NVO-a u svijetu. Niti jedna zemlja na svijetu ne uspijeva iskorijeniti ovu pošast koja je, čini se, nesretna popratna pojava ljudske prirode. Island i Finska su dvije najmanje korumpirane zemlje na svijetu, dok su Čad i Bangladeš najkorumpiranije. Međutim, pri ocjenjivanju stupnja korupcije u nekoj zemlji, važno je razlikovati široku korupciju na lokalnoj razini i korupciju koja prožima samu jezgru zemlje, uključujući vodeće pripadnike vlasti. Prema indeksu percepcije korupcije (CPI) Transparency Internationala za ovu godinu, Hrvatska se nalazi na 71. mjestu na popisu od 159 zemalja. Praktičnim jezikom rečeno, to znači kako je Hrvatska korumpiranija od većine zemalja članica EU, ali manje korumpirana nego dvije članice EU. Kako su se zemlje u prošlosti uspijevale pridružiti EU unatoč visokoj razini korupcije, Hrvatska ne bi trebala pasti u iskušenje da zaključi kako pitanje korupcije neće biti ozbiljna prepreka u pregovaračkom procesu.

Takav bi pristup doveo u zabludu. Prvo, Europska komisija danas pitanje korupcije uzima puno ozbiljnije, što je vidljivo iz pritiska kojemu su izložene Rumunjska i Bugarska, dvije zemlje koje su sljedeće na redu za pridruženje EU. Drugo, cilj zemlje kao što je Hrvatska ne bi trebalo biti suzbijanje korupcije samo zbog unapređenja pregovora, već stvaranje zemlje sa zdravim društvom i prosperirajućim političkim i gospodarskim životom. Uz potporu Vlade i OESS-a, Transparency International je organizirao vrlo značajnu konferenciju pod nazivom „Jačanje globalnih antikorupcijskih standarda“, održanu na Brijunima. Potpredsjednik Vlade Damir Polančec i ministrica pravosuđa Ana Lovrin u svojim su uvodnim govorima inzistirali na formalnom i jasnom određenju izvršne vlasti u borbi protiv ovog ozbiljnog problema. Istovremeno je, podsjetivši na nedavno donošenje trogodišnjeg nacionalnog plana za borbu protiv korupcije, ministrica istaknula popis mjera koje Vlada namjerava provesti u svrhu otkrivanja, sprečavanja i kažnjavanja korupcije. U Vladin Nacionalni program za suzbijanje korupcije najvjerojatnije će biti uključena mogućnost

njegova produženja i nakon 2008. godine. Vladi bi odgovaralo da je u Programu navela kako je njegov krajnji cilj iskorjenjivanje korupcije. No, ma kako to prelijepo zvučalo, to ne bi bila realna izjava. Hrvatska se na CPI ljestvici spustila s 51. mjesta u 2002. godini na 71. mjesto u 2005. godini, uz izdvajanje specifičnih područja poput političkih stranaka, parlamentarnih aktivnosti, policije, sudstva i liječničke službe kao najkorumpiranijih sektora u zemlji. Bilo bi teško, ako ne i nemoguće, zamisliti pomicanje Hrvatske na vrh CPI ljestvice. Međutim, realno je nadati se kako će se uz puno napornog rada i provedbu novog Nacionalnog programa za suzbijanje korupcije, Hrvatska moći uspeti za značajan broj mjesta na CPI ljestvici kako bi unutar godinu dana dosegla razinu sličnu razini 25 zemalja članica EU te usvojila stupanj nulte tolerancije.

Veleposlanik Jorge Fuentes
voditelj Misije OESS-a u Hrvatskoj

Kalendar

16. lipnja – Vraćajući se sa predstavljanja Petogodišnjeg izvješća u Beču, Šef Misije sudjeluje u diplomatskom posjetu Styriji, na jugu Austrije, kako bi obilježio kraj austrijskoj predsjedanja Europskom Unijom. Događaj je organiziralo Austrijsko veleposlanstvo u Zagrebu.

21. lipnja – Zamjenik šefa Misije i nekoliko članova Misije prisustvovali su događaju "Lika u žarištu" u Udbini, kojega je organizirala humanitarna nevladina organizacija ADRA, u sklopu programa primjene poslijeratne obnove i razvitka.

26. lipnja – Zadarski nadbiskup Monsinjur Prenda i pravoslavni Vladika Fotije susreli su se u Zadru sa Šefom Misije i predstavnikom srpske manjine u Saboru, Miloradom Pupovcem.

27. lipnja – Predstavnici međunarodne zajednice (OESS-a, Delegacije Europske Komisije, UNHCR-a i Američkog Veleposlanstva sastat će se s Ministrom razvitka Božidarom Kalmetom na mjesečnoj plenarnoj sjednici kako bi razgovarali o pitanjima vezanim za povratak izbjeglica.

4. srpnja – Mjesečni plenarni sastanak o temi ratnih zločina, koji uključuje Ministarstvo pravosuđa, Glavnog državnog odvjetnika, kao i predstavnike Vrhovnog suda, OESS-a, Haaškog suda, i Delegacije Europske Komisije.

5. srpnja - Nacionalni okrugli stol o rasizmu i netoleranciji u Hrvatskoj, u organizaciji ECR-ja (Europska Komisija protiv rasizma), održat će se u Zagrebu.

9 – 10 srpnja - "Dovršavanje europske južne dimenzije: vrijednosti koje nas povezuju", samit koji je organizirao premijer Ivo Sanader u Dubrovniku.

Zadar slavi kulturnu raznolikost

U travnju 2005. godine, sedam manjina Zadarske županije – albanska, bošnjačka, mađarska, talijanska, makedonska, srpska i slovenska – osnovale su radnu skupinu koja se od tada sastaje jednom mjesečno. Ove godine skupina je predvidjela realizaciju dva projekta: zajednički časopis, te obilježavanje Međunarodnog dana kulturne raznolikosti. U oba su slučaja rokovi bili kratki. Od same zamisli do početka njezinog ostvarivanja na raspolaganju su bila četiri mjeseca. Uz sve navedeno, nitko nije posjedovao stvarno iskustvo organizacije takvih ambicioznih projekata ili prikupljanja potrebnih sredstava. Međutim, najveći je izazov predstavljalo postizanje suglasnosti svih manjina oko pojedinih pitanja koja su se pojavljivala. Bilo je to zaista poučno iskustvo. Skupina je marljivo započela s planiranjem projekata, pisanjem, organizacijom i lobiranjem. Radni raspored bio je doista vrlo popunjen, a naponi su uskoro urodili plodom. Grad Zadar, Zadarska županija, talijanski konzulat i Misija OESS-a pozdravili su projekte i obećali sredstva za njihovu provedbu, a zadarski mediji čak su se složili osigurati njihovu promidžbu. Tiskanje zajedničkog časopisa – "Zadarski most prijateljstva" – dovršeno je doslovno pola sata prije njegova predstavljanja 19. svibnja. Zadarski župan Ivo Grbić ponovio

je kako je ponosan na činjenicu da je takav časopis pokrenut u njegovoj županiji. Dva dana kasnije, zadarski dogradonačelnik službeno je otvorio svečanost obilježavanja Međunarodnog dana kulturne raznolikosti u popularnoj zadarskoj galeriji Arsenal. Prostrana galerija bila je doslovno preplavljena posjetiteljima koji nisu otišli razočarani. Uslijedilo je više od šest sati programa koji je uključivao živu izvedbu glazbenog i plesnog programa, čitanje poezije i izvođenje kazališnih djela

proizašlih iz raznih kultura na različitim jezicima. Gosti su također mogli okusiti različite kuhinje i diviti se izloženim ručnim radovima. Događaj je uz pjesmu i ples na jednom mjestu okupio ljude svih uzrasta i nacionalnosti. Među njima je bilo i onih koji su se vratili u Zadar prvi put nakon 16 godina. Mnogi stanovnici Zadra komentirali su kako su se osjećali kao u "starim vremenima". Rezultat: gradske

i županijske vlasti sada žele uključiti ovo događanje u svoj godišnji kalendar te više nisu u strahu od održavanja takvih skupova na otvorenom. Iako je ovo tek malen korak u okviru cjelokupne situacije, on dokazuje kako kulturna događanja mogu poslužiti kao sredstvo za promicanje integracije pa i pomirbe.

Renate Herrmanns,
voditeljica Područnog ureda Zadar

Područni ured u žarištu: Gospić

Područni ured pomaže slijepim povratnicima

Većina nas koji radimo u područnim uredima svjesni smo koliko važan može biti razgovor s ljudima koji traže pomoć. Znamo da jednostavan savjet može za njih značiti neku nadu.

Kako se povrat imovine zauzete nakon rata bliži kraju, djelatnici područnog ureda svoju su pozornost postupno počeli usmjeravati na osiguranje alternativnog stambenog smještaja bivšim nositeljima stanarskog prava. Međutim, čak i u tim slučajevima prioritet moraju dobiti invalidi koji se nemaju gdje vratiti.

Na inicijativu Branka Čuića, tajnika Ličko-senjske udruge slijepih osoba, Područni ured u Gospiću proveo je istraživanje i pronašao četvero slijepih povratnika kojima je hitno potrebno stambeno zbrinjavanje.

Jedan takav slučaj bio je Nikola Radaković (62), bivši nositelj stanarskog prava iz Ličkog Osika koji je prošle godine podnio zahtjev za stambenim zbrinjavanjem. Uzevši u obzir da je njegov zahtjev predan sa zakašnjenjem, g. Radaković svakako bi morao dugo čekati prije nego bi ostvario pravo na stambeno zbrinjavanje, što je razlog zbog kojeg je Područni ured u Gospiću izvijestio Glavni ured Misije i hrvatsku Vladu o njegovom slučaju. Kao rezultat toga, g. Radaković uvršten je na listu prioriteta za stambeno zbrinjavanje te je u vrlo kratkom roku njegov zahtjev pozitivno riješen. Prošlog mjeseca g. Radaković i njegova žena uselili su se u

svoj novi stan u Ličkom Osiku. Cijeli je postupak trajao manje od godinu dana, što predstavlja popriličan uspjeh, ako znamo koliko vremena je obično potrebno za takve postupke.

Područni ured u Gospiću pridružio se g. Radakoviću kada je prvi put išao pogledati stan. Bilo je veoma dirljivo gledati postarijeg gospodina kako pokušava vizualizirati svoj novi dom dodirujući zidove i pokušavajući si predočiti oblik stana. "Ne mogu vjerovati, kada se možemo useliti?" neprekidno je ponavljao g. Radaković ne vjerujući kako će poživjeti dovoljno dugo da vidi svoj novi stan.

Još jedna uspješna priča je ona Danice Kovačević (59) koja se vratila u Hrvatsku prije četiri godine. Ona je osoba s oštećenim vidom koja je živjela s rođacima u Donjem Lapcu. Područni ured ju je kontaktirao i objasnio joj što mora napraviti kako bi ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje. Uz pomoć Ureda Misije za povratak i integraciju, kao i u prethodnom slučaju, gđa Kovačević danas je smještena u jednosobnom stanu u Donjem Lapcu. Iako hendikepirana, gđa Kovačević nikada nije klonula duhom. Danas koristi staro računalo kako bi naučila nove stvari te svakodnevno pokušava prevazići teret osobe s oštećenim vidom.

Iako postoje mnoge osobe koje iščekuju alternativni stambeni smještaj, lijepo je vidjeti kako, uz malo "asistencije sa strane", pomoć ipak stiže do onih najugroženijih.

Ukratko:

- Voditeljica Područnog ureda u Gospiću je **Stephanie V. Grepo**
- Područni ured otvoren je u studenom 2004. godine nakon preseljenja iz Korenice. U ovom trenutku u Korenici postoji ured koji nema stalno osoblje, već je za javnost otvoren srijedom.
- Ukupan broj djelatnika zaposlenih u Područnom uredu je:
3 međunarodna djelatnika Misije,
7 lokalnih djelatnika Misije.
- Područni ured pokriva područje Ličko-senjske županije, što uključuje četiri grada i osam općina i predstavlja najveću županiju u Hrvatskoj.
- U zemljopisnom pogledu, Ličko-senjska županija nalazi se sjeverno od Zadarske županije; južno od Primorsko-goranske županije, te graniči s Bosnom i Hercegovinom na istoku. Riječ je o najslabije naseljenoj županiji u Hrvatskoj u kojoj živi otprilike 50.000 stanovnika.
- Ličko-senjska županija teško je pogođena nedavnim ratom, posebice područje u okolici Gospića gdje su se vodile najžešće borbe.
- Grad Gospić gospodarsko je, upravno i političko središte Ličko-senjske županije.

Radionice o ljudskim pravima za djecu

Svi znamo kako se bez jačanja svijesti o ljudskim pravima nije moguće zalagati za njihovu zaštitu. Imajući to na umu, Područni ured u Gospiću spojio je Učiteljsku akademiju u Gospiću s nevladinom organizacijom "Mali korak" iz Zagreba na projektu kojim se promiče uključivanje obrazovanja o ljudskim pravima u osnovne škole. Gotovo 30 studenata s Učiteljske akademije – budući hrvatski učitelji – pohađalo je višednevnu obuku o verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji, nenasilju, dignitetu, ljudskim pravima i socijalnim vještinama. Po završetku ovog seminara, jedan dio obučanih studenata u ovom trenutku održava radionice u devet osnovnih škola diljem Ličko-senjske županije kako bi u praksi primijenili ono što su naučili na seminaru. Djelovanje je posebno usmjereno na škole na tzv. područjima posebne državne skrbi, odnosno na ratom pogođenim područjima, te je kao rezultat ukupno 200 djece osnovnoškolskog uzrasta upoznato s temom ljudskih prava kroz ove radionice.

Vladimirka Telenta

Djelatnici Područnog ureda u Gospiću, studeni 2005.

Foto galerija

Gore: Veleposlanici Carlos Sanchez de Boado and Francesco Bascone sa srpskim povratnicima tijekom njihovog posjeta Područnom uredu u Zadru, 9. svibnja 2006.

Gore: Šef Misije OEES-a veleposlanik Jorge Fuentes i gradonačelnik Vukovara Tomislav Šota otvaraju novi Područni ured u Vukovaru, 17. svibnja 2006.

Gore: Ministar razvitka Božidar Kalmeta posjetio Glavni ured Misije, 23. svibnja 2006.

Gore: Okrugli stol glasnogovornika Misija OEES-a održan u Splitu od 8. do 9. lipnja 2006.

Kontakt informacije

MHQ Zagreb

Florijana Andrašeca 14, 10 000 Zagreb
Tel: (01) 309 6620; Faks: (01) 309 6621
e-mail: osce-croatia@osce.org
Ured za odnose s javnošću: hr_pau@osce.org
Šef Misije: Ambassador Jorge Fuentes

FO Gospić

Kaninska 27, 53 000 Gospić
Tel: (053) 756 257; Fax: (053) 756 260
e-mail: gospic@osce.org
Šef Područnog ureda: Stephanie Grepo

FO Karlovac

Gajeva 2, 47 000 Karlovac
Tel: (047) 422 230, 612 980;
Fax: (047) 422 246
e-mail: karlovac@osce.org
Šef Područnog ureda: Jan Repa

FO Sisak

Galdovačka 4, 44 000 Sisak
Tel: (044) 741 567; Faks: (044) 741 580
e-mail: sisak@osce.org
Šef Područnog ureda: Michel Dreneau

Pakrac

Matije Gupca 11, 34 550 Pakrac
Tel: (034) 412 916; 412 917
Faks: (034) 411 656

FO Split

Kralja Zvonimira 14/VII, 21 000 Split
Tel: (021) 483 200; Faks: (021) 483 222
e-mail: split@osce.org
Šef Područnog ureda: Valeriu Florean

Knin

Gojka Šuška 13, 22 300 Knin
Tel: (022) 660 122; Faks: (022) 662 922
e-mail: knin@osce.org

FO Vukovar

Josipa Rukavine 2, 32000 Vukovar
Tel: (032) 428 452; Faks: (032) 428 466
e-mail: vukovar@osce.org
v.d. Šef Područnog ureda: Andrew Burridge

Osijek

Šetaliste Kardinala Franje Šepera 3
31000 Osijek
Tel: (031) 212 822; Faks: (031) 212 766
e-mail: osijek@osce.org

FO Zadar

Put Murvice 14-16, 23000 Zadar
Tel: (023) 250 556; Faks: (023) 250 323
e-mail: zadar@osce.org
Šef Područnog ureda: Renate Herrmanns